

[Statsministeren]

Drøftelserne i udenrigsnævnet har altså en anden karakter end beslutninger, som tages her i salen, også i den forstand, at de råd, medlemmerne udtrykker, ikke er bindende eller forpligtende i den forstand for medlemmerne. I nævnet stemmes der jo i det hele taget ikke, og forhandlingerne i nævnet er og bør være fortrolige. Det er unægtelig anderledes her i salen.

Det var dette syn på forholdet mellem regering og folketing, der førte til, at vi med regeringens åbningstale i oktober fastslog – jeg opfattede det personlig som en helt selvfølgelighed – at grundlaget for regeringens politik nu, altså i oktober, nødvendigvis måtte være både NATOs dobbeltbeslutning og 26. maj-dagsordenen.

Også de beslutninger, folketinget i dag har truffet, agter regeringen at forholde sig loyalt til. Regeringen har til hensigt, selv om vi selv har stemt imod, at respektere beslutninger, der er truffet af folketingets flertal. Ja men hvad ellers? Sådan må det nødvendigvis være, også når vi en gang imellem er uenige om beslutningerne. Hvis vi ikke havde denne opfattelse, kunne vi efter vor mening ikke fortsætte som regering, så måtte vi i alt fald først udskrive et folketingsvalg og søge bekræftelse hos befolkningen, hos vælgerne på, at man ønskede, vi skulle fortsætte. Men vi agter ikke at udskrive et overflødigt og efter langt de flestes mening uønsket valg. Jeg mener, det er vor ret, og jeg mener egentlig også, det er vor pligt at fortsætte som regering med det store stykke saneringsarbejde, der nu er påbegyndt.

Kjeld Olesen (S):

Jeg vil gætte stærkt på, at der i denne sal på regeringsbænke og i forskellige partier sidder medlemmer af tinget, som lægger megen vægt på at hæge om respekten for dette ting. Jeg kunne nævne mange navne, men vil ikke gøre det. Det er respekten for dette ting, det drejer sig om. Det er ikke spørgsmålet om et ømskindet socialdemokrati, men det er ganske simpelt spørgsmålet om, at hvis ikke vi tager opgøret, om jeg så må sige, eller får bragt tingene på plads, så vil vi være ude på en glidebane.

Selv om jeg forstår på forskellige ordførere, at de føler en loyalitet pr. automatik over for regeringen og udenrigsministeren, så har

jeg ikke mødt argumenter, der har modsagt de påstande, der rent faktisk er kommet frem, når det drejer sig om – o.k. lad os se bort fra Sabromødet, hvor påstand står mod påstand, men når det drejer sig om den kendsgerning, at udenrigsministeren har fremturet næsten fra dag til dag. Det er derfor, jeg i mit første oplæg kunne tillade mig med rette at kalde dette for en despekt for dette ting.

Jeg har meget, meget svært ved og er meget ked af – det vil jeg godt sige til hr. Arne Christiansen – at drage medarbejdere fra udenrigsministeriet ind i dette her, men det er udenrigsministerens forklaring eller svar på forespørgslen, der har tvunget mig til det. Jeg kan fortælle hr. Arne Christiansen, at vi atter en gang siden udenrigsministerens indlæg her i salen har været i kontakt med hr. Heinesen i New York, og selv om jeg ikke ønsker, at vi skal hugge pinde på dette her, trækker jeg det frem som noget symptomatisk, som et eksempel, fordi det med megen tydelighed fremstår, at det var – det erkendte udenrigsministeren i virkeligheden også – missionen, der indstillede, at man skulle afstå på det sovjetiske forslag, og at der ikke har været tale om, at et flertal har foreslået, at man f.eks. skulle stemme for.

Jeg vil sige til statsministeren, hvis jeg må tillade mig den bemærkning: tak for manuduktionen. Vi er vistnok en hel del, der i de senere dage har gransket ret meget både i lov om udenrigspolitisk nævn og også i grundloven, og jeg kan forstå på statsministerens bemærkninger, at det har han også gjort. Så kan man naturligvis lægge forskellige fortolkninger i det. Statsministeren henviste til grundlovens § 19 og i den forbindelse til lov om udenrigspolitisk nævn og sagde, hvad der er statsretligt korrekt, at regeringen har enekompetence, når det drejer sig om udenrigspolitikken – i den forstand, at udenrigspolitisk nævn kun er rådgivende, kun har en rådgivende funktion, og at regeringen selv må skønne, om en sag er af større rækkevidde.

Heroverfor er det jeg må sige, at det forekommer mig i hvert fald at være på kanten af ånden både i grundloven og i lov om udenrigspolitisk nævn, når regeringen med udenrigsministeren taler om fuldstændig ansvarsløse råd, underforstået fra et flertal, og når regeringen derefter – undskyld jeg tillad-